

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	(1)
สารบัญตาราง.....	(2)
สารบัญภาพ.....	(4)
คำอธิบายสัญลักษณ์.....	(8)
คำนำ.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
การตรวจเอกสาร.....	4
อุปกรณ์และวิธีการทดลอง.....	62
ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง.....	78
สรุปผลการทดลอง.....	111
ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข.....	113
เอกสารและสิ่งอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	122
ภาคผนวก ก อาหารเพาะเลี้ยงที่ใช้ในการทดลอง.....	123
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์ทางเคมี.....	125
ภาคผนวก ค ถังหมักและการคำนวณค่าทางจลนพลศาสตร์.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตัวอย่างของ exopeptidase และการทำงานของเอนไซม์.....	8
2 ตัวอย่างของ endopeptidase และการทำงานของเอนไซม์.....	9
3 อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการสร้างเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของจุลินทรีย์บางชนิด.....	35
4 การจำแนกการเพาะเลี้ยงแบบ fed-batch culture.....	43
5 การผลิตทางการค้าของเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอส.....	54
6 องค์ประกอบของเอนไซม์ในผงซักฟอก.....	56
7 เปรอร์เซ็นต์ความคล้ายคลึงของ 16s rDNA sequence ของเชื้อสายพันธุ์ที่ใกล้เคียงกับแบคทีเรีย <i>Bacillus</i> sp. A39.....	61
8 อิทธิพลของพีเอชต่อการเจริญและผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39	72
9 อิทธิพลของค่าการละลายออกซิเจนต่อการเจริญและผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39.....	78
10 อิทธิพลของกลูโคสต่อการเจริญและผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39.....	88
11 อิทธิพลของ skimmed milk ต่อการเจริญและผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39.....	96
12 อิทธิพลของการเพาะเลี้ยงแบบ constantly fed-batch culture เปรียบเทียบกับการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture ต่อการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39.....	104
ตารางผนวกที่	
ค1 การเปลี่ยนแปลงค่าการละลายออกซิเจนในอาหารเลี้ยงเชื้อตั้งแต่การหยุดการให้อากาศ การให้อากาศ ไปจนถึงจุดอิ่มตัวของค่าการละลายออกซิเจน ณ สภาวะควบคุมที่ 80 เปรอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว.....	133
ค2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณค่า K_La แบบ dynamic method of gassing out.....	136
ค3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณค่า K_La แบบ static method of gassing out.....	138

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
ค4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการคำนวณค่า q_p ในการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture กลูโคส 1 เปอร์เซ็นต์ และ skimmed milk 0.5 เปอร์เซ็นต์.....	140
ค5 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักเซลล์แห้งและค่าความขุ่นของเซลล์ (OD_{660nm}).....	141

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	คำที่มีความหมายคล้ายกันของเอนไซม์โปรติเอส	5
2	กลไกของ serine peptidases.....	14
3	กลไกของ cysteine peptidases.....	15
4	กลไกของ aspartic peptidases.....	16
5	กลไกของ metallopeptidases.....	17
6	การเปลี่ยนแปลงพีเอชระหว่างการเจริญของ alkalophilic bacteria ชนิดหนึ่ง.....	19
7	การกระจายตัวของ alkalophilic bacteria ที่สภาวะพีเอชต่างๆในดิน.....	20
8	ผลของความเข้มข้นของออกซิเจนที่ละลายอยู่ในอาหารเหลวต่ออัตราการใช้ออกซิเจนจำเพาะของเซลล์จุลินทรีย์.....	36
9	รูปแบบการเจริญของจุลินทรีย์ในการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture.....	39
10	ลักษณะแบคทีเรีย <i>Bacillus</i> sp. A39 ภายใต้น้ำย้อมด้วย Gram's stain.....	59
11	ลักษณะโคโลนีของแบคทีเรีย <i>Bacillus</i> sp. A39 บนอาหาร BMSM agar อายุ 24 ชั่วโมง.....	60
12	ลักษณะโคโลนีของแบคทีเรีย <i>Bacillus</i> sp. A39 บนอาหาร BMSM agar อายุ 48 ชั่วโมง.....	60
13	ความสัมพันธ์ระหว่างพีเอช specific growth rate และ specific alkaline protease production rate ในการศึกษาผลของพีเอชต่อการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture.....	73
14	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาสภาวะพีเอชที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture ควบคุม DO 60 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	74
15	ความสัมพันธ์ระหว่าง DO, specific growth rate, $K_L a$, และ specific alkaline protease production rate ในการศึกษาผลของ DO ต่อการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture.....	79

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
16	ความสัมพันธ์ระหว่าง $K_L a$, specific growth rate และ specific alkaline protease production rate ในการศึกษาผลของ DO ต่อการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture.....	80
17	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาสภาวะ DO ที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture ควบคุม DO 60 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	81
18	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาสภาวะ DO ที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture ควบคุม DO 70 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	82
19	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาสภาวะ DO ที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	83
20	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาสภาวะ DO ที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture ควบคุม DO 90 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	84
21	ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณกลูโคส specific growth rate และ specific alkaline protease production rate ในการศึกษาผลของปริมาณกลูโคสต่อการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture.....	89
22	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาปริมาณกลูโคสที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture กลูโคส 1 เปอร์เซ็นต์ ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	90
23	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาปริมาณกลูโคสที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture กลูโคส 2 เปอร์เซ็นต์ ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	91
24	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาปริมาณกลูโคสที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture กลูโคส 3 เปอร์เซ็นต์ ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	92

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
25	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาปริมาณกลูโคสที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture กลูโคส 4.5 เปอร์เซ็นต์ ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	93
26	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาปริมาณ skimmed milk ที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture กลูโคส 2 เปอร์เซ็นต์ skimmed milk 0.25 เปอร์เซ็นต์ ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5	97
27	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาปริมาณ skimmed milk ที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ batch culture กลูโคส 2 เปอร์เซ็นต์ skimmed milk 0.50 เปอร์เซ็นต์ ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5.....	98
28	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาระยะการเติมอาหารที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ constantly fed-batch culture ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5 กลูโคส 2 เปอร์เซ็นต์ skimmed milk 0.25 เปอร์เซ็นต์ dilution rate 0.05 h^{-1} เติมอาหารระยะ stationary phase (การทดลองที่ 1).....	106
29	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาระยะการเติมอาหารที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ constantly fed-batch culture ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5 กลูโคส 2 เปอร์เซ็นต์ skimmed milk 0.25 เปอร์เซ็นต์ dilution rate 0.05 h^{-1} เติมอาหารระยะ deceleration phase (การทดลองที่ 2).....	107
30	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษา dilution rate ที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ constantly fed-batch culture ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5 กลูโคส 2 เปอร์เซ็นต์ skimmed milk 0.25 เปอร์เซ็นต์ dilution rate 0.075 h^{-1} เติมอาหารระยะ deceleration phase (การทดลองที่ 3).....	108

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
31	รูปแบบการเจริญและการผลิตเอนไซม์อัลคาไลน์โปรติเอสของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการศึกษาความเข้มข้นอาหารที่ใช้เติมใน reservoir ที่เหมาะสม โดยการเพาะเลี้ยงแบบ constantly fed-batch culture ควบคุม DO 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว พีเอช 9.5 กลูโคส 2 เปอร์เซ็นต์ skimmed milk 0.25 เปอร์เซ็นต์ dilution rate 0.05 h ⁻¹ เติมน้ำอาหารระยะ deceleration phase ความเข้มข้นอาหารที่ใช้เติม 2 เท่า (การทดลองที่ 4).....	109
32	ความสัมพันธ์ระหว่าง specific growth rate และ specific alkaline protease production rate ของ <i>Bacillus</i> sp. A39 ในการเพาะเลี้ยงแบบ constantly fed-batch culture และแปรผันปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องในการเติมน้ำอาหาร.....	110
ภาพผนวกที่		
ค1	ถังหมัก Bioflo 3000 ปริมาตร working volume สูงสุด 5.0 L	131
ค2	การเปลี่ยนแปลงค่าการละลายออกซิเจนในการศึกษาหาค่า K _L a ที่สภาวะ 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว.....	134
ค3	อัตราการเปลี่ยนแปลงการละลายออกซิเจนในสภาวะ 80 เปอร์เซ็นต์อากาศอิ่มตัว เพื่อหาค่า xQ _{o2} ซึ่งได้จากช่วงที่ออกซิเจนถูกใช้ไปหลังจาก air off.....	134
ค4	ค่าความชันจากกราฟระหว่าง dC _L /dt+xQ _{o2} และ avg (C _L).....	137
ค5	กราฟระหว่างเวลาและ Ln (C _L b-C _L).....	139
ค6	กราฟระหว่าง integrate xdt และกิจกรรมของเอนไซม์.....	141
ค7	ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักเซลล์แห้งและค่าความขุ่นของเซลล์.....	142

คำอธิบายสัญลักษณ์

μ	=	อัตราการเจริญจำเพาะ (h^{-1})
q_p	=	อัตราการผลิตเอนไซม์จำเพาะ (unit/g cell.h)
D	=	อัตราการเจือจาง (h^{-1})
$Y_{x/s}$	=	ผลได้ของมวลเซลล์ต่อมวลสับสเตรท (g cell/g substrate)
$Y_{p/s}$	=	ผลได้ของเอนไซม์ต่อมวลสับสเตรท (unit/g substrate)
$Y_{p/x}$	=	ผลได้ของเอนไซม์ต่อมวลเซลล์ (g cell/g substrate)
VVM	=	ปริมาตรของอากาศต่อปริมาตรของอาหารเพาะเลี้ยงต่อนาที
rpm	=	อัตราการกวน (rotation/min)
t	=	เวลา (h)
x	=	ความเข้มข้นมวลเซลล์ (g/L)
Q_{O_2}	=	อัตราการใช้ออกซิเจนจำเพาะ (mmol/g cell.h)
DO	=	dissolved oxygen concentration